

3.6.1. UDALERRIAK. HIRI-EKOLOGIA ETA MUGIKORTASUNA. INGURUMEN-HEZKUNTZAKO ZERBITZUA.

INGURUMEN-HEZKUNTZAKO ZERBITZUA

Egindako ekintza nagusiek 5 lan-ildo hauei jarraitzen diete: ingurumen-hezkuntza; hiri-bio-dibertsitatea zaintzea; udal-kontratuetan jasangarritasun-irizpideak sartzea; mugikortasun jasangarria eta bizikletaren sustapena; eta proiektu berriak abian jartzea: hiri-baratzeak eta edalontzi berrerabilgarria.

INGURUMEN-HEZKUNTZA

IKASLEENDAKO JARDUERAK

Esku hartu da hezkuntza-komunitatean: 9.156 parte-hartzaile, Ingurumen Hezkuntzako Zerbitzuak garatutako hezkuntza-programetan.

PROGRAMAK	PARTE-HARTZAILE KOP.
Eskola-baratzeen programa	2.217
Mendillorriko Aintzirako hezkuntza-programa	301
IGA prestakuntza-programa	1.737
Ecozine Nazioarteko Film Jaialdiaren Gazteendako Atala programa	358
Sirènes-Itsas Laminak-Sirenas programa	117
Jasangarritasuna lantzen elkarrekin programa	3.795
Beste batzuk	630
GUZTIRA	9.156

- **ESKOLA-BARATZEEN PROGRAMA:** 2018an, pilotu moduan garatu da programa Arrotxapea eta Sanduzelai ikastetxe publikoetan. Ebaluazioa egin ostean, eskola-baratzeen hezkuntza-programaren proposamen sendotu bat proposatu da 2018-2019 ikasturterako; hala, Iruñeko Haur eta Lehen Hezkuntzako ikastetxe guztiendako irekiko da programa. Azkenik, sei ikastetxe hautatu dira 2018-2019 ikasturtean parte hartzeko, zentro horiek dituzten curriculumeko prestakuntza-premiak eta/edo prestakuntza-premia teknikoak kontuan hartuta.

IKASTETXEAK	PARTE-HARTZAILE KOP.	
	Ikasleak	Irakasleak
Arrotxapea HLHIP	380	36
Sanduzelai IP	218	26
García Galdeano HLHIP	229	26
Doña Mayor HLHIP	612	55
Mendillorri HLHIP	420	40
Mendigoiti IP	200	25
GUZTIRA	2.059	158
	2.217	

- **IRAKASLEAK PRESTATZEKO PROGRAMA.** 2017-2018 ikasturtean harreman bat hasi zen Nafarroako Gobernuako Hezkuntza Departamentuarekin, eskola-baratzeen udal-programan parte hartu behar zuten irakasleen prestakuntza egiaztatzeko. Bi erakundeen lankidetzako esparruan, 2017-2018 ikasturtean, eskola-baratzeei buruzko prestakuntza-ikastaro bat egin zen, Hezkuntza Departamentuaren Urteko Prestakuntza Planean integratua. Bi hizkuntzatan egin zen ikastaroa, euskaraz eta gazteleraz. Ekimena berriro antolatu da 2018-2019 ikasturtean, bi hizkuntzetan.

PROGRAMAK	PARTE-HARTZAILE KOP.	
	Irakasleak	Ikasleak
2017-2018 ikasturtea	34	1.675 *
2018-2019 ikasturtea	28	2019an lortuko da datu hau
GUZTIRA	62	1.675
	1.737	

(*) Irakasleek parte hartu zuten 67 ikasle talde erregistratu zituen. Ikasle guztien kopurua lortzeko erabili den ikasle kopuruaren batezbestekoa talde bakoitzean: 25 ikasle talde bakoitzeko.

- **MENDILLORRIKO AINTZIRAKO HEZKUNTZA-PROIEKTUA.** Mendillorriko ikastetxeetako proiektu integratzailea da, Hiri Ekologiako Zerbitzuak aintziran egindako esku-hartzetik sortua. 2018ko martxoaren eta ekainaren artean, parte hartzeko prozesu bat egin zen aintziraren ingurunea hobetzeari buruz, eta Mendillorriko lau ikastetxeetako lehen hezkuntzako 5. eta 6. mailetako ikasleek hartu zuten parte. Ingurumen Hezkuntzako taldeak, guztira, 13 tailer dinamizatu zituen ikasleekin; 3 tailer ikastetxe bakoitzeko, eta Mendillorriko Civivox-en egin zen amaierako tailer bat, non lau ikastetxeetako ikasleen ordezkariak jardun baitziren. Mendillorri BHIko ikasleak prozesuan parte hartzen hasi dira ikasturte hone-tan, 2018ko udazkenean. lazko ikasturtean egindako lana jakinarazi zaie, parte hartzeko prozesuaren bigarren fasean integra daitezen –ekintza lehenetsien garapena–. Ikasleek proposatutako hainbat ekimen gauzatu dira, hala nola interpretazio-ibilaldiak.

IKASTETXEA	PARTE-HARTZAILE KOP.	
	Parte hartzeko prozesua	
	Ikasleak	Irakasleak
El Lago HLHIP	46	2
Mendillorri HLHIP	84	2
Elorri IP	53	2
Mendigoiti IP	38	2
Mendillorri BHI	68	4
GUZTIRA	289	12
	301	

- **SIRÈNES-ITSAS LAMINAK-SIRENAS PROGRAMA.** Itsas Laminak–Sirenas–Sirènes programan sartu da Ingurumen Hezkuntzako taldea, Biarritzeko Malandain Balletarekin eta Donostiako Cristina Enea Fundazioarekin batera. Programaren helburu nagusia da DBHko lehen zikloko ikasleak kontzientziaztea hondakin plastikoek itsas ekosistemetan duten inpaktuaren aurrean. Parte hartzen duten hirietako bakoitzean (Biarritz, Donostia eta Iruña), Bigarren Hezkuntzako lehen zikloko 5 taldek egingen dute ibilbide pedagogiko hau. Mugaz gaindiko lankidetzaproiektua da eta Akitania Berria, EAE eta Nafarroa Euroeskualdearen finantzaketa jaso du.

IKASTETXEAK	PARTE-HARTZAILE KOP.
Iturrama BHI	117

- **ECOZINE ESKOLA-EREMUAN.** 2018an, lehen aldiz egin zen Iruñean zinema eta ingurumenaren Ecozine Jaialdia, ordura arte hamar urtez jarraian Zaragozan egindako jaialdia. Jaialdiko gazteen atala Bigarren Hezkuntzako ikasleek zuzentzen dute, eta horren helburua da ingurumen-gaietan sentsibilizatzea ikus-entzunezko ekoizpenen bidez.

IKASTETXEAK	PARTE-HARTZAILE KOP.
Basoko BHI	10
Ilundain Fundazioa	24
Jesuitinas	21
Cuatrocientos BHI	22
Eskola Sanitarioa	41
Iturrama BHI	100
Sagrado Corazón ikastetxea	100
Eskolapioak ikastetxea	40
GUZTIRA	358

- **JASANGARRITASUNA LANTZEN ELKARREKIN.** Ikastetxeei zuzenduta dago programa hau. Bi ikastetxerekin egin da lankidetza Museoaren zeureganatu esparruan. Zehazki, Larraonarekin jardun da lankidetzan, zaratari buruzko erakusketa bat egiteko, eta Eskola Sanitarioarekin, hezkuntza-jardueren baterako programazioa lantzeko. Guztira, 54 ikastetxetako 3.795 lagunek (158 taldetan) hartu dute parte jarduera horietan.

PROGRAMAK	PARTE-HARTZAILE KOP.
Museoan dinamizatutako jarduerak	2.851
Maleta ibiltariak	944
GUZTIRA	3.795

1 IPES: lankidetza bat ezarri da, garapen jasangarriko helburuei buruzko prestaketa bat egiteko, IPES 4 ikastetxerekin lantzen ari den «Ikastetxe solidarioak» programaren barnean.

2 Red de Pirineos Vivos de Navarra: lankidetza bat egin da POCTEFA ADN Pirinioak programaren esparruan abiarazi nahi den hezkuntza-proiektuarekin, besteak beste Nafarroako Gobernuako Ingurumen Departamentuak sutatuta. Lankidetzaren helburua da Ingurumen Hezkuntzako Museoko ekipamendu publikoa eskaintzea, eta ingurumen-hezkuntzako proiektua hedatzea, Ingurumen Hezkuntzako taldeak bere esku dituen tresnen bidez.

3 1º Encuentro de Huertas Escolares, Tudela: Eskola-baratzearen proiektuen inguruan lanean dabiltzan erakundeekiko lankidetzaren eta harremanen esparruan, Helianto kolektiboak eta Germinando kooperatibak –topaketa antolatu zuten erakundeak– eskatu zioten Ingurumen Hezkuntzako Taldeari hitzaldi bat eman zezala Iruñeko udaletxean, eskola-baratzearen esperientzia aurkezteko. Urriaren 26an egin zen aurkezpen hori.

4 Proyecto Naturart: Hiri Kontserbazioko alorrek, Ingurumen Hezkuntzako Zerbitzuaren bidez, Naturart hezkuntza- eta arte-proiektua sustatu du. 2018-2019 ikasturtea klima-aldaketaren gaiaren inguruan ardatsu zen, eta Ingurumen Hezkuntzako Taldeak prestatu zuen ikasle parte-hartzaileendako sentsibilizazio- eta prestakuntza-saioa.

HERRITAR GUZTIENDAKO JARDUERAK

Herritarrei zuzendutako ingurumen-hezkuntzako jardueretan, 7.957 lagunek hartu dute parte. 2017an, 6.919 parte-hartzaile izan ziren; beraz, % 15eko igoera egon da.

PROGRAMAK	PARTE-HARTZAILE KOP.
Jasangarritasun Eskolaren programa	4.992
Talde antolatuendako programa	718
Bisita partikularren programa	1.241
Espazioak lagatzeko programa	551
Ecozine Nazioarteko Jaialdiaren programa	352
Edalontzi berrerabilgarriari buruzko komunikazio-kanpaina	49*
Beste batzuk	56
GUZTIRA	7.959

*Oharra: edalontzi berrerabilgarriari buruzko komunikazio-kanpainan, Ingurumen Hezkuntzako Taldeak egindako 3 zuzeneko esku-hartze puntual ikusten ahal dira, eta ez haren irismena.

- **JASANGARRITASUN-ESKOLA.** 2018an, 4.749 lagunek hartu dute parte Jasangarritasun Eskola programako jardueretan.

JARDUERAK	JARDUERA KOP.	PARTE-HARTZAILE KOP.
Hitzaldiak	31	732
Ikastaroak, tailerrak, interpretazio-ibilaldiak eta abar.	62	1.212*
Dirurik gabeko truke-azoka txikia	9	1.377
Jostailuen azoka txikia	9	377
Bizikletak elkar trukatzeko merkatua	2	644
Bisitaldia aldi baterako erakusketetara	8	510
Haziak trukatzeko gunea	8	95
Hiri Ekologiako Foroa	3	45
GUZTIRA	132	4.992

*Oharra: ikastaroen, tailerren, interpretazio-ibilaldien eta abarren atalean sartzen dira boluntarioei zuzendutako jarduerak, herritarren zientziako formatuan eta Gorosti elkartearekin lan-

- **TALDE ANTOLATUAK.** Ingurumen Hezkuntzako Taldeak hartzen ditu talde eta/edo kolektibo antolatuak, eta aukera ematen die gidatutako eta autogidatutako jarduerak egiteko hala eskatzen dutenei, Ingurumen Hezkuntzako Museoaren espazioan, urte osoan. Horrez gain, urtaroko jarduerak eskaintzen dira opor-garaian (Eguberriak, Aste Santua eta uda), 6 eta 12 urte bitarteko haurrendako.

TALDE ANTOLATUAK	TALDE KOP.	PARTE-HARTZAILE KOP.
Erakunde eta/edo kolektibo antolatuak	42	469
Urtaroko jarduerak	17	249
GUZTIRA	59	718

- **BISITA PARTIKULARREN PROGRAMA.** 2018an, 1.241 bisitari izan zituen Ingurumen Hezkuntzako Museoak. Bisitarien % 79 gauzatutako askotariko jarduerari edo beste ingurumen-alderdi batzuei buruzko kontsultaren bat egitera joan zen museora, eta gainerako % 21a, berriz, espazio horretan jarrita dagoen erakusketa iraunkorra ikustera.
- **ESPAZIOAK LAGATZEKO PROGRAMA.** 2018an, 32 espazio laga ziren, eta 551 parte-hartzailek baliatu zituzten.
- **ECOZINE NAZIOARTEKO JAIALDIA PROGRAMA.** 2018an, lehen aldiz egin zen Iruñean zinema eta ingurumenaren Ecozine Jaialdia, ordura arte hamar urtez jarraian Zaragozan egindako jaialdia. Herritar guztiei dago zuzenduta jaialdiko atal ofiziala, eta, Bigarren Hezkuntzako ikasleei, berriz, gazteen atala (ikus 2.4 Ecozine jaialdia eskola-eremuan). Golem zineetan eman zen atal ofiziala maiatzaren 16tik 19ra.

DOKUMENTALAK	PARTE-HARTZAILE KOP.
GLI ANNI VERDI	74
ARA SALVAJE	154
WE MUST BE DREAMING	54
DUSK CHORUS	70
GUZTIRA	352